

ÖREBRO

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

Hantverksprogrammet

Virginska skolan

Lsåret 2010/2011

Innehållsförteckning

1. Inledning	s.2
2. Styrdokument	s.3
3. Virginska skolans vision	s.4
4. Ansvarsområde	s.4
Rektor	
Lärare och övrig personal	
Elever	
5 Diskrimineringsgrunderna	s.5
Kön	
Etnisk tillhörighet	
Religion eller annan trosuppfattning	
Funktionshinder	
Sexuell läggning	
Könsöverskridande identitet eller uttryck	
Ålder	
Kränkande behandling	
6. Läs mer	s.6
7. Här börjar programmets likabehandlingsplan	s.7
Främjande arbete	
Förebyggande arbete	
Åtgärdande arbete	
Trygghetsgruppens medlemmar, arbetssätt och rutiner	
Delaktighet	
Implementering	
Information till vårdnadshavare	

1. Inledning

Normer är föreställningar, idéer och oskrivna regler som formar oss. Normer finns överallt, en del är skrivna och tydliga medan andra normer är oskrivna och lite luddiga. Vi anpassar oss till de flesta normerna utan att reflektera. Skolan är en plats som förmedlar olika normer vilket speglar samhällets värdegrund. Genom normer styrs våra tankar och handlingar in i banor av normalitet vilket innebär att normer kan leda till marginalisering och utanförskap.

Skolans verksamhet styrs av lagar, förordningar och föreskrifter på olika nivåer. Vi som arbetar i skolan ska arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att varje elev ska känna sig trygg och utvecklas. Demokratiska värderingar ska genomsyra all verksamhet på skolan.

Likabehandlingsarbete handlar om att arbeta för en skola där diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte förekommer.

Enligt lag ska skolan upprätta två likabehandlingsplaner.

- en likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16§ diskrimineringslagen
- en plan mot kränkande behandling enligt 14a kap. 8§ skollagen

I det praktiska arbetet får vi sammanföra de båda planerna till ett dokument.

Planen innehåller följande punkter:

- Främjande arbete
- Förebyggande arbete
- Åtgärdande arbete
- Trygghetsgruppens medlemmar, arbetssätt och rutiner
- Delaktighet
- Implementering
- Information till vårdnadshavare

STYRDOKUMENT

Internationell nivå
FN:s Barnkonvention
Salamancadeklarationen

FN:s barnkonvention – 1989 antogs konventionen om barnens rättigheter och är en internationell lag gällande för alla barn och ungdomar upp till 18 år. Skolans arbete ska genomsyras av barnkonventionen.

Salamancadeklarationen – 1994 antogs deklarationen. Det är en överenskommelse om att elever i behov av särskilt stöd ska inkluderas i skolmiljön tillsammans med andra elever.

Artikel 2
Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3
Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barnet.

Artikel 12
Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad

Nationell nivå
Skollagen
Diskrimineringslagen
Arbetsmiljölagen
LPF 94
Gymnasieförordningen
Programmål
Kursplan

Skollagen (1985:1100) – lagen anger övergripande mål för utbildningen i skolan samt övergripande riktlinjer för hur skolans verksamhet skall utformas. 14 a kap. Åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen (2008:567) Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – killar och tjejer och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Arbetsmiljölagen – lagens uppgift är att förebygga ohälsa och olycksfall samt verka för en god arbetsmiljö.

LPF 94 – är indelad i två avsnitt, skolans värdegrund och uppgifter samt mål och riktlinjer.

Gymnasieförordningen – bestämmelser om gymnasieskolan utöver vad som förskrivs i skollagen.

Programmål – varje nationellt program i gymnasieskolan har ett programmål som ger en beskrivning av programmet.

Kursmål – anger vilka kurser som ingår i ett ämne och mot vilka mål undervisningen ska sträva mot.

Sammanfattar hur politikerna vill att skolan ska utformas för att nå de nationella målen.

Regional nivå
Örebro kommuns skolplan
2008 - 2011

Lokal nivå
Likabehandlingsplan
Arbetsrutiner och dokumentation när elever riskerar att inte nå kunskapsmålen
Ordningsregler

Se vår hemsida

3. Virginska skolans vision

På Virginska skolan blir alla elever sedda och respekterade för den de är. Virginska skolan har en trygg lärandemiljö där ingen skall känna sig kränkt eller diskriminerad. Här får alla möjligheter att utveckla sina kunskaper och växa som människa.

4. Ansvarsområde

Rektor:

- Ska i förebyggande syfte se till att en kartläggning och analys utifrån diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling, görs årligen, för att få kännedom om vilka förbättringsområden som finns på programmet.
- Varje år tillsammans med elever och lärare, utvärdera och revidera de förbättringsområden programmet arbetat med.
- Vid kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs, åtgärder vidtas och dokumenteras.
- Anpassa organisationen i ett främjande perspektiv för eleverna vid schemaläggning, lokalanvändning och schemabrytande aktiviteter.
- Ansvarar för ordningsregler arbetas fram tillsammans med personal och elever.

Lärare och övrig personal:

- Ta del av och följa likabehandlingsplanen.
- Reflektera och ifrågasätta de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt förhållningssätt.
- Vidta åtgärder om någon elev upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt

Elever:

- Uppvisa ett förhållningssätt mot andra elever och vuxna som främjar en god anda och inlärningsmiljö.
- Om någon elev upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt kan han/hon vända sig till någon av följande:
  - Mentor/studiehandledare
  - Lärare
  - Rektor
  - Elevvårdsteam
  - Trygghetsgruppen
  - Elevskyddsombud
  - Huvudskyddsombud

Ordförklaring

Främjande arbete: Utgår från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, likabehandling och trygghet som en naturlig del i det vardagliga arbetet.

Förebyggande arbete: Att eliminera ev. riskfaktorer som framkommit genom analys av den årliga kartläggningen.

Åtgärdande arbete: När personal får vetskap om att en elev har utsatts för diskriminering, trassering eller kränkande behandling ska åtgärder vidtas omedelbart.

5. Diskrimineringsgrunderna

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – tjejer som killar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder. Exempel på vad diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Kön: Gun vill göra sin praktik på en målerifirma vilket hon blir avrådd från med argumentet – Det är för hårt arbete för en tjej. (diskriminering)

Etnisk tillhörighet: Siv är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Siv MVG, då svenska inte är hennes modersmål. (diskriminering)

Religion eller annan trosuppfattning: Ada är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. (trakasserier)

Funktionshinder: Knut, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar sin plats flera gånger under lektionen. En dag klarar inte läraren av situationen utan skickar hem Knut med orden. – Du är inte tillräckligt mogen för att gå på gymnasiet. (diskriminering och trakasserier)

Sexuell läggning: Några elever på skolan brukar vara elaka mot Otto på många olika sätt. Oftast kallar de honom ”jävla bög” och säger att han är ”tjejig”. (trakasserier)

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Erling blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. (trakasserier)

Ålder: Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad pga detta. (trakasserier)

Kränkande behandling: Olga blir ofta kontaktad via msn av elever på skolan. Där kallar de henne ”pucko” och ”tjockis”, de har lagt ut bilder av Olga på facebook. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.

Ordförklaring

Diskriminering: eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Direkt diskriminering: Att en elev missgynnas kopplat till diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: Att alla elever på skolan behandlas lika, trots olika förutsättningar.

Trakasserier: Att en elev kränks utifrån diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling: Kränkning av en elevs värdighet som saknar koppling till en diskrimineringsgrund.

Ovanstående text är hämtad ur ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling” från DO, BEO & skolinspektionen. 2009

6. Läs mer

Genom kunskap och insikt får vi en ökad förståelse för vårt uppdrag.

- Skolverkets allmänna råd 2009 ”För att främja likabehandling och förebygga diskriminering och kränkande behandling.”
- DO, BEO&Skolinspektionen ”Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling”.
- Skolinspektionen kvalitetsgranskning rapport 2010:1 ”Skolors arbete vid trakasserier och kränkande behandling”.
- www.do.se
- www.skolinspektionen.se/sv.beo
- IOR, ”Mall för upprättande av trygghetsplan för förskolor, grundskolor och gymnasieskolor i Örebro kommun”

7. Hantverksprogrammet

Främjande arbete

Mål: Vi vill skapa en trygg miljö för våra elever.

Aktivitet	Tidpunkt	Ansvar
Trygghetsskapande skolstart åk 1. Vi arbetar aktivt med förhållningssätt, attityder och sättet att vara mot varandra samt med att ”bygga” samman grupperna.	Terminsstart åk 1	Arbetslag
Under läsåret 2010/2011 ska Hantverksprogrammet särskilt arbeta med att införa nolltolerans mot nedsättande språkbruk på vårt program. Under läsåret diskuterar varje klass språket som används på skolan samt att varje klass skapar regler för hur man ska vara mot varandra för att skapa en god stämning.	Kontinuerligt under läsåret. Klasserna utvärderar arbetet med trygghet med hjälp av bland annat trygghetsenkät i slutet av vårterminen.	Programmets personal och elever.
För att skapa sammanhållning i klasserna och för att eleverna ska få förståelse för varandras likheter och olikheter arbetar vi aktivt med värderingsövningar och andra övningar valda utifrån behovet i den specifika klassen.	Åk 1 samt vid behov.	Trygghetsgruppen, studiehandledare och specialpedagoger.
På Hantverksprogrammet har vi fortlöpande diskussioner i personalgruppen om normer och värderingar.	Kontinuerligt under läsåret på arbetslagsmöten och på programtid.	Rektor och programmets personal.
Vid arbeten med ett ämnesövergripande tema t.ex. drogtema eller miljötema arbetar eleverna i förutbestämda grupper, för att ingen ska bli utanför samt för att eleverna ska lära känna varandra.	Vid ämnesövergripande teman.	Undervisande lärare.
Trygghetsgruppen har kontinuerliga träffar för fortbildning och ärenden	Läsåret 2010/2011	Trygghetsgruppen

Arbete mot diskriminering och trakasserier.

Mål: att främja elevers lika rättigheter och möjligheter.

Aktivitet	Tidpunkt	Ansvar
Vi arbetar för en jämställd skola genom att ha ett könsperspektiv på skolans organisation och verksamhet. Det gör vi genom att beakta könsaspekten i alla beslut, i organiseringen av skolans arbete samt i kvalitetsredovisningar.	Kontinuerligt samt vid årets slut när vi gör kvalitetsredovisningen.	Rektor. .
Hantverksprogrammet bemöter alla lika oberoende av sexuell läggning	Kontinuerligt under läsåret.	Programmets personal
Granska undervisningsmaterial i syfte att inte använda material som förmedlar en diskriminerande bild. Vid mindre grova påståenden/bilder kan läraren föra en öppen diskussion med klassen. Vid grova normativa påståenden/bilder ska klagomål framföras till ansvarig utgivare för materialet	Vid upptäckt.	Undervisande lärare och elever
Arbeta för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionshinder. Vid planering av skolans verksamhet ska konsekvenserna för elever med olika funktionshinder beaktas.	Vid verksamhetsplanering samt kontinuerligt under läsåret.	Rektor, specialpedagog samt undervisande lärare.

Förebyggande arbete

Mål: Om det förekommer diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling är vårt mål att vi ska upptäcka det tidigt.

Kartläggning

- Vt-11 ska alla elever svara på en enkät som tar upp diskriminering och kränkande behandling. Sammanställningen ligger sedan till grund för de förbättringsområden som framkommer. Rektor och programmets personal ansvarar.
- Trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen en gång per termin.
- Trygghet och trivsel tas upp på hälsosamtalen i åk 1 med skolsköterska..
- Vi har klassråd på schemat varje vecka samt programråd 3-4 ggr per termin

Förbättringsområden

Ett område som vi ska arbeta vidare med under vt -11 är introduktionsveckan för åk 1.

Åtgärdande arbete

Rutiner om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår.

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller handling är oönskad eller kränkande. Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar har han/hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd. För att skolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Skolpersonal har dock alltid ett vuxenansvar att skydda elever från att fara illa.

När det finns misstankar eller om det upptäcks att en elev har blivit utsatt för kränkande behandling, följer programmet sina uppgjorda rutiner. All personal följer gällande rutiner.

Utreda: Utredningen ska omfatta både den som blivit utsatt och den/de som påstås ha utövat kränkningarna. Enskilda samtal förs av en personal för att få en uppfattning om vad som hänt och hur situationen kan förändras. Information om situationen ska meddelas rektor, som också avgör om en anmälan till polis ska göras.

Åtgärda: Åtgärder ska grundas på utredning om vad som skett i det enskilda fallet och bör som regel riktas till så väl den elev som blivit utsatt som den/de utövat kränkningen. Åtgärderna ska vara både kort- och långsiktiga.

Följa upp: de överenskomna åtgärderna följs upp genom samtal med samtliga berörda personer.

Dokumentera: Samtal och åtgärder dokumenteras på kommunens blanketter som finns på IOR. Använd blanketterna ”Utredning i ärende om kränkande behandling” och ”Tjänsteanteckningar”. Ärendet ska diarieföras och arkiveras.

Om en personal har kränkt en elev är det alltid rektor som är ansvarig för utredning och åtgärder.

Trygghetsgrupp

Trygghetsgruppen arbetar efter Gemensamt Bekymmer-metoden (GBm). GBm är en lösningsfokuserad medlingsmetod av Anatol Pikas, som används för att lösa mobbnings- och konfliktsituationer. Metoden bygger på ett förhållningssätt där man som vuxen är intresserad av att höra elevens uppfattning av vad som hänt. I samtalen kommer eleverna med hjälp av frågor och ett respektfullt bemötande från den vuxne fram till egna lösningar på bekymret. Genom dessa samtal hittar eleverna hållbara lösningar som medför nya förhållningssätt mot varandra. Då kännedom om kränkning/mobbning rapporterats till Trygghetsgruppen, följs metodens steg.

- Enskilda samtal med den/de utpekade eleverna.
- Enskilt samtal med den som känner sig kränkt/utsatt.
- Gruppsamtal med de utpekade eleverna.
- Gemensamt möte med alla inblandade.

Målet med samtalen är att hitta en båda-vinner-lösning, som samtliga kan acceptera och fortsättningsvis följa.

Trygghetsgruppens medlemmar

- Lena Bengtsson, kurator
- Jenny Carlsson, lärare FR
- Sofie Holmqvist, lärare HVÖV
- Anna-Lena Olsenius, lärare FR
- Susanne Prihm, lärare KM
- Eva Söderman, specialpedagog

Delaktighet

Arbetet med att ta fram denna likabehandlingsplan har skett i elev- och personalgrupper fortlöpande under året.

Implementering

Likabehandlingsplanens innehåll ska genomsyra all aktivitet och undervisning på programmet. Två gånger per år ska elever och personal aktualisera planen, vad som görs och vad som behövs förändras. Planen revideras en gång per läsår.

Information till vårdnadshavare

Muntlig information på föräldramötet åk 1 om likabehandlingsplanen och trygghetsgruppens arbete. Ytterligare information ges under utvecklingssamtalet i åk1.

Information finns på skolans hemsida.